

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Fejlődéslélektan						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Bernáth Vincze Anna Emese, docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Bernáth Vincze Anna Emese, docens						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alap (Fő) kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	5 6	melyből: 3.5 előadás	2 8	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					86 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					28
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portafóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					2
Más tevékenységek: önkéntes tevékenységekben való részvétel veszélyeztetett vagy sérülékeny gyerekekkel					4
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					86
3.8 A félév össz-óraszama					150
3.9 Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Általános pszichológia, Személyiségpszichológia
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	Az előadásokhoz járulnak ahhoz, hogy a diákok felismerjék a fejlődéslelektan gyakorlati hasznát alkalmazott területeken, illetve a tanult ismereteket alkalmazni tudják konkrét problémahelyzetekre. A feladatokat fejlesztik a problémamegoldás és kritikus gondolkodást, valamint az önálló tudományos munkához való viszonyulást.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés • A szakmai kompetenciáknak a társas környezet dinamikájához való igazítása, a folyamatos fejlődés iránti szükséglet (ön)értékelése révén

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgykeretén belül a félévsorán a hallgatók megismerik a fejlődéslelektan alapfogalmait, illetve elméleti és gyakorlati kérdéskörök körülük bemutatására, mint például az öröklődés környezetvita, illetve a folyamatosság - szakaszosság kérdése. Az alapkérdések megbeszélését a klasszikus és modern fejlődéselméletek bemutatásaköveti, így a pszichoanalitikus és neoanalitikus elméletek, továbbá a tanuláselméletek, szociális fejlődéselméletek, biológiai elméletek, ezen belül az etológia, humán ökológia, magatartásgenetika, az értelmi fejlődés vonatkozó univerzális konstruktivistai elmélet, kulturális elméletek, evolúciós, dinamikus rendszerés moduláris elméletek, mindezekben belül hangsúlyt helyezve a fejlődéslelektan vonatkozásaira, modellekre. Az előadásokon sor kerül az elméletek konceptuális magyarázatára, az elméletek általánosított és cáfoló kutatások, illetve az említett elméletek alkalmazási lehetőséginek bemutatására.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A területre vonatkozó szaknyelven megfelelően alkalmazni az elveket, elméleteket és alapvető módszereket, első sorban a pszichológiában, másodsorban a társadalomtudományokban • A pszichológiára jellemző modellek szerkesztése a főbb elméleti és kísérleti megközelítések felhasználásával • A pszichológiai tudományok alap-tulajdonságainak, a főbb paradigmák és módszertani irányzatoknak a leírása • A kutatási stratégia kidolgozása a megfelelő különböző kutatási módszerek azonosításával és alkalmazásával, a vizsgált fenomén függvényében • Az információk minőségének értékelése és a fogalmak hierarchizálása, a terület, terjedeleme és meghatározás alapján, ugyanakkor a kontextusnak elvárásainak megfelelően • A probléma helyzetek megoldása többszintű elemzés alapján, a megoldások és/vagy alternatívák felméréseivel, a sztereotip helyzetek elkerülésével • A könyvészet és az adott témával kapcsolatos fogalmak és kutatások megbeszélése különböző

	<p>őszervezettbeszélgetésimódszerekkel (vitaháló, kerekasztal, stb.). A témákaudiovizuálisanyaggalvalóalátámasztása, kísérletek, eszközök, bemutatása. A szemináriumitémákatalátámasztóröviddokumentumfilmekmegtekintéseésmegbeszélése.</p>
--	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Fogalmak tisztázása- a fejlődés szakaszai. A fejlődéslélektanban alkalmazott sajátos fogalmak (változás, fejlődés, tényezők).	Kiselőadás, powerpoint-bemutatás, nevelőfilmek, problematizálás.	
2. A fejlődéslélektan sajátos kérdései (melyek a feltételei, ritmus, variabilitás, folytonosság, szakaszosság, kritikus periódusok, stb.?)	Kiselőadás, powerpoint-bemutatás, nevelőfilmek, problematizálás.	
3. A fejlődéslélektannak, mint tudományágnak a létrejötte. A legfontosabb időpontok és jeles szerzők, akik meghatározták a fejlődéslélektannak a világban és a térségben való megjelenését és fejlődését. Öröklődés és környezet.	Kiselőadás, powerpoint-bemutatás, nevelőfilmek, problematizálás.	
4. A fejlődéslélektanban alkalmazott kutatási tervek. Keresztmetszeti kutatások, hosszmetzeti és kombinált stratégiák. A fejlődéslélektani kutatásokban alkalmazott módszerek és eszköztár. Példák a fejlődéslélektanban végzett kísérleti vizsgálatokra.	Kiselőadás, powerpoint-bemutatás, nevelőfilmek, problematizálás.	
5. A pszichoanalízis hozzájárulása a fejlődéslélektan megértéséhez (Freud, a pszichoanalitikusok és a neoanalitikusok)	Kiselőadás, powerpoint-bemutatás, nevelőfilmek, problematizálás.	
6. A társas tanulás elméletei. Etológia, szoci-biológia, humán etológia.	Kiselőadás, powerpoint-bemutatás, nevelőfilmek, problematizálás.	
7. A kognitív fejlődés Piaget-féle nézőpontja	Kiselőadás, powerpoint-bemutatás, nevelőfilmek, problematizálás.	
8. A neopiagetianizmus	Kiselőadás, powerpoint-bemutatás, nevelőfilmek, problematizálás.	
9. Theory of mind. Feuerstein mediálás elmélete.	Kiselőadás, powerpoint-bemutatás, nevelőfilmek,	

	problematizálás.	
10. Vigotskij és Tomasello kulturális elmélete.	Kiselőadás, powerpoint-bemutató, nevelőfilmek, problematizálás.	
11. A veszélyeztető és védőtényezők rendszer szemléletű elmélete. Az öröklődés és a környezet hatásának tanulmányozása.	Kiselőadás, powerpoint-bemutató, nevelőfilmek, problematizálás.	
12. Az öröklődés pszichikai fejlődésre gyakorolt hatásának bizonyítékai. A környezet pszichikai fejlődésre gyakorolt hatásának bizonyítékai	Kiselőadás, powerpoint-bemutató, nevelőfilmek, problematizálás.	
13. Az öröklődés- környezet interakciójának tipológiája (Plomin).	Kiselőadás, powerpoint-bemutató, nevelőfilmek, problematizálás.	
14. A fejlődés modern elméletei. A dinamikus rendszerek elmélete. A moduláris elmélet.	Kiselőadás, powerpoint-bemutató, nevelőfilmek, problematizálás.	

Könyvészet

1. Bernáth L., Solymosi K. (szerk.)(1997). *Fejlesztélektan olvasókönyv*. Tertia Kiadó, Budapest
2. Cole, M., Cole, R.S. (1997, 2005): *Fejlesztélektan*, Osiris, Budapest
3. Demetriou, A., Shayer, M. Efklides A. (eds.), (1994). *Neo-Piagetian Theories of Cognitive Development Implications and Applications for Education*, London.
4. Fisher, C. B. Lerner, R. M. (1994). *Applied Developmental Psychology*. McGraw-Hill Print
5. Mérei F., V. Binét Á. (1999). *Gyermeklélektan*. Medicina Könyvkiadó RT., Budapest
6. Mönks, F. J., Knoers, A. M. P. (1998). *Fejlesztélektan*. FITT IMAGE – Ego School, Szentendre.
7. Piaget, J. (1978). *Szimbólumképzés gyermekkorban*. Gondolat, Budapest
8. Piaget, J., Inhelder, B. (1999). *Gyermeklélektan*. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest
9. Plomin, R. (1994) *Genetics and experience. The interplay between nature and nurture*, Sage Pub.
10. Ranschburg, J. (1991). *Szeretet, erkölcs, autonómia*. Tankönyvkiadó
11. Ranschburg, J.(1992). *Félelem, harag, agresszió*. Tankönyvkiadó
12. Roth M., Vincze A.E. (2010). *Bevezetés a fejlesztélektanba*, Egyetemi nyomda, Kolozsvár (TK)
13. Salamon, J. (1997). *A megismerő tevékenység fejlesztélektana*. Tankönyvkiadó, Budapest.
14. Shaffer, D.R. (1993). *Developmental psychology*. Childhood and Adolescence. Brooks & Cole Pub. Co. California.
15. Sternberg, J.R. & Berg, C. (1992). *Intellectual development*. Cambridge University Press.
16. Tomasello, M. (2002). *Gondolkodás és kultúra*, Osiris, Budapest
17. Vajda Zsuzsanna (2001). *A gyermek pszichológiai fejlődése*. Helikon Kiadó, Budapest
18. Van Geert, P. (2000) The dynamics of general developmental mechanisms: From Piaget and Vygotsky to Dynamic Systems Models, *Current Directions in Psychological Science*, 9 (2), 64-68.
19. Vander Zanden, J.W. (1993). *Human Development*. New York: McGraw-Hill, Inc.
20. Winnicott, D. W. (2000). *Kisgyermek, család, külvilág*. Animula Kiadó, Budapest.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Alapfogalmak. A fejlődés elméleti modelljeinek szerepe.	Csoportos megbeszélés	
2. A fejlődés menete a múltban és ma.	Csoportos megbeszélés	

3. A fejlődéslelektanban alkalmazott kutatási tervek előnyei és hátrányai. Agyi képalkotó technikák, MRI, PET, FMRI.	Egyéni projektek.	
4. A kötődés és a kötődési zavarok neoanalitikus szemlélete	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
5. Kísérletek és tanulmányok a humánétológia területéről. A korai kötődés. Az anyától való elválasztás következményei a kognitív és érzelmi szempontjából.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
6. Kísérletek és tanulmányok a tanuláselméletek területéről. A csecsemők utánpótlása. A jutalom és a büntetés szerepe a gyerek fejlődése és nevelése szempontjából.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
7. A biztonság és autonómia kialakulása Erikson pszichoszociális elmélete szempontjából, - esettanulmányok. Winnicott „elég jó anya” fogalma.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
8. A tárgyi reprezentálás fejlettségét ellenőrző Piaget-féle próbák. Az óvodások mágikus gondolkodásának jellegzetességei.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
9. Neopiaget elméletek: Fisher, Bidell, Efkliides, Demetriou. Neopiaget kísérletek.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
10. Cosmides és Tooby evolúciós elméletének alapelvei (a kötődés, az empátia, a beszéd kialakulása).	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
11. Az én fejlődésének jellegzetességei Markus és Kitayama kulturális elméletének szempontjából. Kísérletek és esettanulmányok.	Problematizálás. Csoportos megbeszélés és projektek.	
12. Plomin, De Fries, McCartney és Scarr öröklődés-környezet kapcsolatára vonatkozó modelljének elemzése. A fejlesztő programok kognitív fejlődésre gyakorolt hatása. A szegénységnek a fejlődésre gyakorolt hatása (kísérletek, esettanulmányok).	Egyéni projektek.	
13. Theory of mind: elméleti és kísérleti modellek.	Csoportos megbeszélés	
14. A fejlődés modern elméletei. A dinamikus rendszerek elmélete. A moduláris elmélet (Esettanulmányok és kísérletek).	Csoportos megbeszélés	
<p>Könyvészet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bernáth L., Solymosi K. (1997). <i>Fejlesztéslelektan olvasókönyv</i>. Tertia Kiadó, Budapest 2. Cole, M. & Cole, S. R. (1998). <i>Fejlesztéslelektan</i>. Osiris Kiadó, Budapest. 3. Cosmides, L., Tooby, J. (1994). Evolúciós pszichológia alapozó kurzus, In: Pléh, Cs., Csányi, Bereczkei, T., (Eds). (2001) <i>Lélek és evolúció</i>, Osiris, Budapest. 4. Demetriou, A., Shayer, M. Efkliides A. (eds.), (1994). <i>Neo-Piagetian Theories of Cognitive</i> 		

Development Implications and Applications for Education, London.

5. Gopnik, A., Meltzoff, A. E. & Kuhl, P. (2001). *Bölcsék a bölcsőben-Hogyan gondolkodnak a babák?* Typotex kiadó, Budapest.
6. Káldy Zs. (2003). *Kritikus kép az evolúciós pszichológiáról*, In: Pléh, Cs., Csányi, Bereczkei, T.,(Eds). (2001) *Lélek és evolúció*, Osiris, Budapest.
7. Karmiloff Smith, A. (2001). Túl a modularitáson. In: Pleh, Cs. (Ed.) *Kognitív tudomány*, Osiris, Budapest.
8. Mérei F., V. Binét Á. (1999). *Gyermeklélektan*. Medicina Könyvkiadó RT, Budapest.
9. Piaget, J. (1978). *Szimbólumképzés gyermekkorban*. Gondolat, Budapest
10. Piaget, J., Inhelder, B. (1999). *Gyermeklélektan*. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest
11. Pléh Cs. (2000). *A lélektan története*, Osiris, Budapest.
12. Vajda Zs. (2001). *A gyermek pszichológiai fejlődése*. Helikon Kiadó, Budapest.
13. Winnicott, D. W. (2000). *Kisgyermek, család, külvilág*. Animula Kiadó, Budapest.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, a szabadalommal rendelkező Pszichológusok Deontológiai Kódexe(www.copsi.ro) és a 213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben megfogalmazott elismerési eljárásoknak megfelelően
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.ncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
	Írásbeli vizsga	Kizáró jelleggel min. átmenő jegy (5,00)	60%
10.5 Szeminárium / Labor			
	Dolgozatok, jegyzet bemutató		40%
	Jelenlét szemináriumon 85%		

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

A végső jegy legnagyobb hányadát a vizsgaidőszakban megtartandó vizsga jelenti.

Ha a félévi vizsgán a hallgató nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett.

Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A kurzusok és gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az össz-óraszám legfeljebb 15%-a lehet (lásd kreditszabályzat).

A szemináriumi dolgozat(ok)/feladatok leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele. A teljes pontszámot csak a határidőre leadott dolgozatok kaphatják meg, a türelmi időszakban pontlevonással még elfogadható a beadott dolgozat. A türelmi időszak leadott munkák, ha elérik az átmenő minősítést, akkor a végső jegyben 0 pontot érnek, de a diák jogosulttá válik a vizsgán való részvételre.

A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.

A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.

A parciális vizsga nem kizáró jellegű, de nem is pótolható.

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük

Kitöltés dátuma

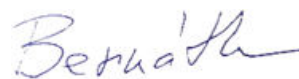
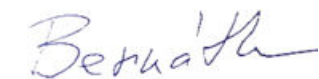
Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

25.04. 2024

Dr. Bernáth Vincze Anna Emese..

Dr. Bernáth Vincze Anna Emese..

Intézetigazgató

.....
Dr. Kotta Ibolya, adjunktus